

श्रीगुरुतेगबहादुरस्य प्रकाशपर्वणि समर्पिता प्रधानमन्त्रिणा श्रद्धांजलिः



प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना श्री गुरुतेगबहादुरस्य प्रकाशपर्वणि समर्पिता श्रद्धांजलिः। सामाजिकमाध्यमेषु मोदीमहोदयः अवदत् यत् विश्वे कोटिकोटिजनाः तं साहसस्य, करुणायाः, निस्वार्थतायाः च मूर्तरूपत्वेन स्मरन्ते। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् गुरुतेगबहादुरजी इत्यस्य जीवनं मार्गदर्शकरूपेण कार्यं करोति। श्री मोदिना उक्तं यत् न्यायं प्रति, सर्वेषां व्यक्तिनाम् अधिकारानां रक्षणाय च तस्य अटलप्रतिबद्धता तस्य महत्त्वस्य प्रमाणम् अस्ति। अत्याचारस्य, उत्पीडनस्य च सम्मुखे सः निर्भयेन न्यायस्य, समानतायाः च सिद्धान्तानां रक्षणं कृतवान् इति प्रधानमन्त्रिणा उक्तम्।

समाजे वैमनस्यं जनयितुं षड्यन्त्रं रचयन्ति विपक्षदलानि- प्रधानमन्त्री मोदी



(हिमसंस्कृतवार्ता:-प्रवीणकुमारः) प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी महाराष्ट्रस्य सतारानगरे जनसभां सम्बोधयन् अमितशाहस्य मिथ्या-चलचित्र-विरुद्धं कार्यप्रक्रियां कर्तुं आग्रहं कृतवान्। प्रधानमन्त्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् असत्य-चलचित्र-माध्यमेन समाजे तनावः सृज्यते इति षड्यन्त्रं च क्रियते। देशे लोकतन्त्रस्य, शान्तेः, सौहार्दस्य च कृते अहं देशस्य जनान् समक्षे आग्रहं करिष्यामि यत् ते असत्य-चलचित्रम्-चित्रं च प्रकाशयित्वा

पुलिसप्रशासम् सूचन्तु | अस्माकं सामाजिकन्यायस्य पद्धतिः समाजे विभेदं न अस्ति अपितु समाजे एकीकरणम् अस्ति। एतेन सह प्रधानमन्त्री मोदी निर्वाचनआयोगेन आह्वानं कुर्वन् उक्तवान् यत् असत्य-चलचित्रेभ्यः समाजस्य रक्षणं, एतादृशानां जनानां विरुद्धं कार्यप्रक्रिया च अस्माकं दायित्वम् अस्ति।

अनुच्छेदं ३७० पुनः कार्यान्वितुं कस्यचित् साहसं नास्ति

पीएम मोदी उक्तवान् यत् काङ्ग्रेस-सर्वकारस्य निर्धनानाम् प्रति का दृष्टिकोणः आसीत्, तस्य अनुमानं कांग्रेसदलस्य नीतिभ्यः भवन्तः कर्तुं शक्नुवन्ति। यदा काङ्ग्रेसस्य सत्ता आसीत् तदा सर्वकारीय-अन्न-भांडागारेषु सहस्राणि टन अन्नधान्यानि गलितम् भवति स्म। काङ्ग्रेससर्वकारः तं अन्नम् निर्धनानाम् कृते दातुं सज्जः नासीत्। सर्वोच्चन्यायालयेन उक्तं आसीत् यत् काङ्ग्रेससर्वकारेण निर्धनानाम् मध्ये अन्नधान्यं वितरितव्यम् इति। परञ्च कांग्रेससर्वकारः किमपि न कृतवान्।

कङ्गनाम् अपवित्रा (अशुद्धा) इति वक्ता विक्रमादित्यसिंहः स्वयं कदा गङ्गास्नानं कृत्वा आगतः -जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता-
कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

निर्वाचनविषये पाठं भक्षकम् इति उक्त्वा सिद्धम् अभवत्। मन्त्रीत्वेन सः स्वविभागद्वारा अपि जनहिताय कार्यं कर्तुं सर्वथा असफलः अभवत्। न किमपि कार्यं कृतम् अधुना ते कथं मण्डीजनानाम् मध्ये मतं याचयिष्यन्ति। केन्द्रात् प्राप्तं धनं मोदीसर्वकारस्य योगदानम् अस्ति।



नेताप्रतिपक्षः जयरामठाकुरः काङ्ग्रेसस्य प्रत्याशिनं विक्रमादित्यसिंहं लक्ष्यीकृत्य अकथयत् यत् कङ्गनां अशुद्धां आहूय सः विक्रमादित्यसिंहं पृच्छति यत् सः कदा गङ्गास्नानं कृत्वा पुनः आगतः इति। देवभूम्यां तादृशानां अशोभनशब्दानां स्थानं नास्ति। कङ्गना चलच्चित्रजगति न तु प्रासादे वर्धमानः स्वनाम अर्जितवती अपितु स्वस्य संघर्षेण, सामर्थ्येन च अर्जितवती। तया चत्वारः राष्ट्रियपुरस्काराः पद्मश्रीः च दानेन न प्राप्ताः।

करसोगे एव नायबतहसीलदारस्य कार्यालयं, पटवार-वृत्तं च सहितं बहूनि संस्थानानि पिहिताः अभवन्। काङ्ग्रेसः तालः बद्धं विकासः इति आह्वयति। कङ्गनाम् ऐतिहासिकविजयेन मण्डीतः दिल्लीं प्रेषयितुं आग्रहं कुर्वन् सः अवदत् यत् सा सुखदुःखयोः डाकपालः भूत्वा दिल्लीनगरे मण्ड्याः देवभूम्याः च विषयान् मोदी इत्यस्मै संप्रेषयिष्यति इति।

विक्रमादित्यस्य पार्श्वे विषयाः न सन्ति

विक्रमादित्यस्य पार्श्वे विषयाः न सन्ति। १५ मासेषु सः किमपि कार्यं न कृतवान् अतः सः इतः तत्र कथयति। राज्ये मार्गाणां स्थितिः कृपणः अस्ति। महिलाशक्त्याः अपमानः काङ्ग्रेसस्य स्वभावः अभवत्। करसोगस्य पुरानाबाजारस्य राममन्दिरक्रीडाङ्गणे पत्राप्रमुखसम्मेलने जयरामठाकुरः अवदत् यत् राज्यस्य जनाः अधुना शतशः संस्थासु तालाबद्धानां कृते

भक्षकः इत्यादयः शब्दाः विक्रमादित्यस्य मातापित्रोः देयता न - जयरामठाकुरः जयरामठाकुरः उक्तवान् यत् विक्रमादित्यसिंहः यत् प्रकारस्य शब्दान् प्रयुङ्के। अस्मात् इदं प्रतीयते यत् एतादृशं शिक्षणं सः गृहे न प्राप्तवान् किन्तु तस्य शिक्षा बहिः कुत्रचित् कृता आसीत्। एतत् रक्षकस्य स्थाने

सुखुः अपि राज्य- सर्वकारे सुखी नास्ति

जयरामठाकुरः मुख्यमन्त्रिणः सुखुः उपरि अपि तीव्रम् आक्रमणं कृतवान्। सः अवदत् यत् मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखुः अपि सुखस्य सर्वकारे सुखी नास्ति। तस्य विधायकाः तं त्यक्त्वा गच्छन्ति इति अपि सः दुःखितः अस्ति। विधायकानां उपरि रक्षकः स्थापितः यत् ते कुत्रापि न पलायन्ते। वर्षायाः अनन्तरम् अपि जनाः सभास्थाने एव तिष्ठन्ति स्म। छत्रं उद्घाट्य जयरामठाकुरस्य भाषणं श्रुण्वन्तः आसन्। अस्मिन्नवसरे पूर्वविधायकः हीरालालः, विधायकः दीपराजः, पंचायतसमिति-अध्यक्षः (बीडीसी अध्यक्ष) भास्करानंद शर्मा, भाजपा मंडलाध्यक्षः नेतराम शर्मा आदयः उपस्थिता आसन्।

राष्ट्रीयम्

खनिजमन्त्रालयस्य द्विदिनात्मकस्य शिखरसम्मेलनस्य उद्घाटनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः खनिजमन्त्रालयस्य महत्त्वपूर्णखनिजानां प्रसंस्करणं, तस्य नवीनतां च प्रवर्तयितुं शिखरसम्मेलनस्य उद्घाटनम् अभवत्। द्विदिनात्मकस्य शिखरसम्मेलनस्य उद्घाटनसत्रं सम्बोधयन् खनिजमन्त्रालयस्य सचिवः वी.एल.कंधारावः अवदत् यत् भारतस्य द्रुतगतिना आर्थिकवृद्धिः स्वच्छोर्जायाः च आवश्यकता अस्ति। देशे महत्त्वपूर्णखनिजानाम् अन्वेषणस्य महत्त्वविषये अपि सः अवदत्। एतदतिरिक्तं रावमहोदयेन उल्लेखितम् यत् २०२३ तमस्य वर्षस्य नवम्बरमासे महत्त्वपूर्णानां सामरिकखनिजानां २० खण्डानां नीलामीकरणं सर्वकारेण आरब्धम्, तदनन्तरं २०२४ तमस्य वर्षस्य फरवरीमासे १८ खण्डानाम् अन्यः भागः आरब्धः। भविष्ये एतादृशानि अधिकानि नीलामानि अपेक्षितानि इत्यपि सः अवदत्। सत्रस्य मध्ये खानमन्त्रालयस्य शक्तिस्थायि ऊर्जाप्रतिष्ठानस्य च ऊर्जा, पर्यावरणजलपरिषदः भारतीयस्थायिविकाससंस्थायाः च मध्ये ज्ञापनपत्रे हस्ताक्षरं कृतम्। अस्य उद्देश्यं महत्त्वपूर्णखनिजानां विषये सूचनां दातुं वर्तते, ये देशस्य आर्थिकविकासाय, राष्ट्रियसुरक्षायै, न्यूनकार्बन-उत्सर्जनाय च महत्त्वपूर्णाः सन्ति।

सुभाषितम्

सर्वद्रव्येषु विद्यैव द्रव्यमाहुरनुत्तमम्।
अहार्यत्वादनर्घ्यत्वा
दक्षयत्वाच्च सर्वदा॥

भावार्थः- यहां विद्या का महत्व बताते कहते हैं कि विद्या सभी प्रकार के द्रव्यों में उत्तम द्रव्य है क्योंकि यह द्रव्य इस है कि कोई इसे चुरा नहीं सकता, और विद्या की कोई किम्मत निर्धारित नहीं कर सकता, धन कमाने पर नाश हो सकता है पर विद्या प्राप्त करने के बाद कभी नष्ट नहीं होती।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

असम्यक् जीएसटी, विमुद्रीकरणेन च लघुमध्यमउद्योगेषु वृत्तिसमाप्ता अभवत्- प्रियङ्गा गान्धी



काङ्ग्रेसस्य महासचिवा प्रियङ्गा गान्धी केन्द्रसर्वकारे मूल्यवृद्धेः वृत्तिहीनतायाश्च आरोपः कृतवती। कर्नाटकस्य गुलबर्गा संसदीयक्षेत्रस्य सेडम इत्यत्र जनसभायां सा अवदत् यत् असम्यक् जीएसटी, विमुद्रीकरणेन च लघुमध्यमउद्योगेषु वृत्तिसमाप्ता अभवत्। सा निर्वाचनबॉड इत्ययं महत्प्रश्नकारणं आह्वयत्। प्रियङ्गा गान्धी आश्वासनं दत्तवती यत् यदा काङ्ग्रेसः सत्तां प्राप्स्यति तदा ३० लक्षं सर्वकारीयकार्यं भवति, लघुउद्योगानाम् आर्थिकसाहाय्यार्थं ५,००० कोटिरूप्यकाणि विनियोजितानि भविष्यन्ति। सा अपि अवदत् यत् न्यूनतमं वेतनं प्रतिदिनं ४०० रूप्यकरूपेण निर्धारितं भविष्यति तथा च कृषिजन्यपदार्थेषु एमएसपी अधिनियमानुगुणं वचनं भविष्यति।

हिमाचलबोर्डपरीक्षापरिणामः 2024: द्वादशीकक्षायाः

परीक्षापरिणामः घोषित, योग्यतासूचौ बालिकानां वर्चस्वम्

हिमसंस्कृतवार्ता-
धर्मशाला।

हिमाचलप्रदेशस्य स्कूलशिक्षाबोर्डद्वारा सोमवासरे द्वादशीकक्षायाः परीक्षायाः परिणामः घोषितः। कला- विज्ञान- वाणिज्य-संकायानां योग्यतासूचौ आहत्य १० मेधावी छात्राः स्थानं प्राप्तवन्तः। एतेषु कलाशास्त्रे ३८, वाणिज्यशास्त्रे २१, विज्ञानविषये ३१ छात्राः सन्ति। १२ तमवर्गस्य समग्रशीर्षदशगुणसूचौ पुनः कन्याः विजयं प्राप्तवत्यः। योग्यतासूचौ ४१ शीर्षस्थानानि सन्ति। अस्मिन् ३० बालिकाः ११ बालकाः च सन्ति। बैजनाथस्य भारती विद्यापीठपब्लिकविद्यालयस्य छात्रा कामाक्षी शर्मा, बजौराक्षेत्रस्य स्नोवर वैली पब्लिकविद्यालयस्य छात्रा छाया चौहान च ९८.८० प्रतिशतं अंकं प्राप्य समग्रतया शीर्षे स्थाने अभवन्। एताभ्यां ४९४/५०० अंका अधिगता। एस. डी. पब्लिकविद्यालयस्य हमीरपुरस्य श्रुति शर्मा ९८.४० प्रतिशत अंकं प्राप्य द्वितीये स्थाने अभवत्। तथैव घुमरवी-नगरस्य मिनर्वा-विद्यालयस्य एन्जेल, हीरानगर-हमीरपुरस्य हिम एकेडमी

हिमाचल प्रदेश बोर्ड 12वीं के टॉपर्स

रैंक	टॉपर का नाम	अंक	स्कूल का नाम	प्रतिशत
1	कामाक्षी शर्मा	494	भारती विद्यापीठ पब्लिक स्कूल, कांगड़ा	98.89
1	छाया चौहान	494	स्नोवर वैली पब्लिक स्कूल, कुल्लू	98.89
2	श्रुति शर्मा	492	एसडी, पब्लिक स्कूल, हमीरपुर	98.40
3	एजल	491	माइनरेवा सीनियर सैकेंडरी स्कूल, घुमरविन	98.20
3	पीयूष ठाकुर	491	हिम एकेडमी पब्लिक स्कूल, हमीरपुर	98.20
4	पलक ठाकुर	490	एसपीएस, इंटरनेशनल स्कूल, अनंत नगर	98.00
4	अर्शिता	490	डीएवी, सीनियर सैकेंडरी पब्लिक स्कूल	98.00

पब्लिकविद्यालयस्य पीयूष ठाकुरः च ९८.२० प्रतिशतं अंकं प्राप्य तृतीयस्थानं प्राप्तवन्तः। अस्मिन् समये १२ वी कक्षायाः परिणामः ७३.७६ अभवत्। राज्य विद्यालयशिक्षाबोर्डस्य अध्यक्षः हेमराज बैरवासहितं बोर्डसचिवः डॉ. मेजर विशालशर्मा पत्रकारसम्मेलने एतद् अभिज्ञापितौ। परीक्षायां ८५,७७७ अभ्यर्थिनः उपस्थिताः इति कथितम्। अस्मिन् ६३,०९२ अभ्यर्थिनः उत्तीर्णाः अभवन्। २५ दिवसेषु परिणामः घोषितः। अभ्यर्थिनः शिक्षाबोर्डस्य आधिकारिके जालपुटे गत्वा स्वस्य परिणामं द्रष्टुं शक्नुवन्ति। अस्मिन् वर्षे शिक्षाबोर्डस्य द्वादशीकक्षायाः बोर्डपरीक्षाः मार्चमासस्य प्रथमदिनात् २८ मार्चपर्यन्तं एकस्मिन् पाले (प्रातःकाले) आयोजिताः आसन्। शिक्षामण्डलेन मार्चमासे २२५८ परीक्षाकेन्द्रेषु परीक्षाः कृताः आसन्, येषु परीक्षायाः कृते प्रायः ८५ सहस्राणि अभ्यर्थिनः पञ्जीकृताः आसन्। गतवर्षे १२ कक्षायाः परीक्षायाम् आहत्य १,०३,९२८ छात्राः उपस्थिताः, येषु ८३,४१८ छात्राः उत्तीर्णाः अभवन्।

किं आवश्यकम्...? समय-यापकः अभिनेता अथवा समर्पितः नेता - विक्रमादित्यसिंहः



हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

मण्डी-संसदीयक्षेत्रस्य काङ्ग्रेसप्रत्याशी विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत्, विधानसभानिर्वाचनं वा लोकसभानिर्वाचनं वा, काङ्ग्रेसपक्षः विषयेषु युद्धं कुर्वन् अस्ति, परन्तु भाजपा सदैव छलेन, धनशक्त्या, जनान् भ्रामयित्वा च निर्वाचनं युद्धं कृतमस्ति। काङ्ग्रेसेन जनसामान्यं प्रति याः प्रतिज्ञाः कृताः ताः सर्वाः १५ मासेषु पूर्णाः अभवन्। गतदिवसे पट्टर-जोगिन्दरनगरयोः आयोजितां जनसभां सम्बोधयन् सः अवदत् यत् अधुना मण्डीक्षेत्रस्य जनैः निर्णयः कर्तव्यः यत् तेषां सेवां कर्तुं समययापकः अभिनेता इच्छन्ति वा समर्पितः नेता इच्छन्ति वा। सः अवदत् यत् भाजपा प्रत्याशी न राज्यस्य इतिहासं अवगच्छति, न च देशस्य इतिहासस्य किमपि ज्ञानं धारयति। सः अवदत् यत् यदि पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरः भाजपाप्रत्याशिनः च राज्यस्य एतावन्तः शुभचिन्तकाः सन्ति तर्हि प्रथमं केन्द्रसर्वकारात् हिमाचलप्रदेशस्य कर्मचारिभ्यः १००० कोटिरूप्यकाणि पुनः प्रतिदापयन्तु।

मई ०९ दिनाङ्के पूरयिष्यति नामाङ्कनम्- काङ्ग्रेसप्रत्याशी

विक्रमादित्यः अवदत् यत् सः मे ९ दिनाङ्के नामाङ्कनं दास्यति। अस्मिन् काले मण्डीसंसदीयक्षेत्रस्य सर्वेषां वृत्तानां जनाः अस्मिन् कार्ये भागं गृह्णन्ति। मण्डी-जनैः सह अस्माकं सम्बन्धः राजनैतिकः न अपितु भावात्मकः पारिवारिकः च अस्ति। तस्य उद्देश्यं विकासस्य दृष्ट्या राज्यं पराकाष्ठां प्रति नेतुम् अस्ति।

निर्वाचनायोगस्य

कार्यपद्धत्याः असन्तुष्टः

उद्यानमन्त्री जगतसिंहनेगी

उद्यानमन्त्री जगतसिंह नेगी निर्वाचनविभागस्य कार्यशैल्याः विषये प्रश्नान् उत्थापितवान्। सः अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारस्य आज्ञानुसारं निर्वाचनआयोगः हिमाचलसर्वकाराय सौतेयमातृचिकित्सां करोति। निर्वाचनआयोगस्य कार्यं निष्पक्षं न भवति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण निर्वाचनविभागाय कार्यसूची प्रेषिता यत् अस्मिन् ऋतौ एव सम्पन्नं कर्तुं शक्यते, परन्तु निर्वाचनविभागः तानि सम्पादयितुं अनुमतिं न ददाति। अस्य कारणात् विभिन्नेषु विभागेषु बृहत्परिमाणेन भर्तीविकासकार्यं अटत्। जगतसिंह नेगी सोमवासरे शिमलानगरे मीडियाकर्मीभिः सह वार्तालापं कुर्वन् आसीत्। सः अवदत् यत् परीक्षणसमित्याः अनुशंसानाम् अनुसरणं कृत्वा सर्वकारेण ३४ कार्याणि निर्वाचनविभागाय अनुमतिं प्राप्तुं प्रेषितानि। एतेषु अद्यापि विभागे २७ प्रकरणानि लम्बितानि सन्ति। एतेषु बृहत्तमः विषयः शिक्षकानां नियुक्तिः अस्ति।

निर्वाचनम्- विक्रयणीयः विधायकः पुनः विजयं न प्राप्नुयात्: मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः



हिमसंस्कृतवार्ता-

केलाङ्गम्।

मुख्यमन्त्रीसुखविन्दरसिंहसुक्खुः लाहौल स्पीतिजनपदस्य भ्रमणं कृत्वा केलाङ्गं प्राप्तवान्। अत्र सः विधानसभानिर्वाचनसम्बद्धे स्थानीयकाङ्ग्रेसनेतृभ्यः, अधिकारिभ्यः, कार्यकर्तृभ्यः च प्रतिक्रियां गृहीतवान्। सभां सम्बोधयन् मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् लाहौलस्पीतिजनानां संस्कृतिः विश्वासस्य विक्रयणं न भवति। भवतः विधायकेन न केवलं स्वसम्मानं अपितु स्वस्य धर्ममपि विक्रीतम्। विक्रयणीयं विधायकं पुनः सत्तां न प्रेषयितव्यम्। मम युद्धं न आसन्दाय, अपितु सामान्यजनस्य कृते अस्ति। अहं खननतस्करस्य, भूतस्करस्य, मादकद्रव्यव्यसनस्य च विरुद्धं युद्धं करोमि। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अहं भ्रष्टाचारस्य समाप्त्यर्थं युद्धं करोमि। भवतः विधायकः प्रामाणिकतायाः वेषं धारयन्

राजनैतिकविपण्यां स्वं विक्रीतवान्, तस्मै मतद्वारा पाठः पाठयितव्यः अस्ति। लोकसभायां काङ्ग्रेसपक्षस्य प्रत्याशी विक्रमादित्यसिंहः अस्ति तथा च विधानसभा उपनिर्वाचने यः प्रत्याशी काङ्ग्रेसपक्षस्य नामपत्रं प्राप्नोति, तस्य विजयः भवितुम् अर्हति। लाहौल-स्पीति-क्षेत्रस्य पूर्वविधायकः कदापि लाहौल-स्पीति-उदयपुर-विकासाय तस्य समीपं न आगतः। मुख्यमन्त्री इति नाम्ना अहं स्वयमेव महत् बजटं दत्तवान्, भविष्ये अधिकं दास्यते। लाहौल-स्पीति राज्यस्य प्रथमं मण्डलं जातम् अस्ति यस्मिन् १८ वर्षाणाम् उपरि सर्वेषां निर्धनानाम् महिलानां कृते १५०० रूप्यकाणि प्राप्तुं आरब्धानि सन्ति। भवन्तः एकवर्षे १८,००० रूप्यकाणि प्राप्स्यन्ति, इन्दिरागान्धी-प्रियभगिनी-सुखसम्मान निधिः भवतः केलाङ्गतः आरब्धा आसीत् तथापि अत्रत्याः

विधायकः विक्रीतः।

सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् एतद् निर्वाचनम् अपि लोकतन्त्रस्य उद्धारस्य विषयः अस्ति। भाजपा मुद्राराशेः आधारेण मतदानद्वारा निर्मितं सर्वकारं पातयित्वा मुख्यमन्त्रिणः आसनं प्राप्तुं षड्यंत्रं कृतवती अस्ति अस्माभिः निर्वाचने काङ्ग्रेसपक्षस्य पक्षे मतदानं कृत्वा तेभ्यः पाठः शिक्षितव्यः। सर्वकारेण प्रथमश्रेणीतः आङ्गलमाध्यमस्य आरम्भः कृतः येन राज्यस्य बालकाः देशस्य प्रतिनिधित्वं कर्तुं शक्नुवन्ति। भवद्भिः विजयं प्राप्य लाहौलस्पीतितः काङ्ग्रेसविधायकं प्रेषयितव्यं, निर्वाचनपरिणामानन्तरं पुनः केलाङ्गम् आगमिष्यति। अन्तिमव्यक्तिं विकासं दातुं सर्वकारः कार्यं कुर्वन् अस्ति। लाहौलस्पीति-मण्डलसर्वकारस्य मुख्यप्राथमिकता अस्ति।

काङ्ग्रेसस्य प्रत्याशिनः

कृते सम्भवा सूची सज्जा

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् काङ्ग्रेसपक्षेण लाहौल-स्पीतिक्षेत्रे अभ्यर्थिनः घोषयितुं सम्भाव्यनामानां सूची सज्जीकृता। यस्यां जिलापरिषदः अध्यक्षा अनुराधा, जिलापरिषदः उपाध्यक्षः राजेश शर्मा, रतनबौद्धः, दोरजे लारजे, पूर्वविधायकः रधुवीरठाकुरः, कुंगा बौद्धः एवं रपटन बौद्धः आदयः सम्मिलिताः सन्ति। अन्तिमनिर्णयः काङ्ग्रेसस्य शीर्षनेतृत्वस्य भविष्यति।

सुस्वास्थ्यस्य कृते स्वच्छता महत्त्वपूर्णा अस्ति- कुलपतिः

एनएसएस स्वयंसेवकानाम् उपरि महत् उत्तरदायित्वम्



हिमसंस्कृतवार्ता:- राघव नाथ झा, दरभंगा। संस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः प्रो. लक्ष्मीनिवासपाण्डेयः सुस्वास्थ्यस्य कृते स्वच्छतायाः अभ्यासः अतीव महत्त्वपूर्णः इति उक्तवान्। स्वच्छता- अभियानं स्वयमेव स्वच्छं कृत्वा आरभत अस्य कृते सकारात्मक-उपक्रमस्य आवश्यकता वर्तते। कुलपतिः प्रो. पाण्डेयः सोमवासरे एम. एम. एल. संस्कृतविद्यापीठे लोहानायां स्वच्छता- स्वास्थ्यविषये एनएसएसद्वारा आयोजिते विशेषशिविरे स्वयंसेवकान् सम्बोधयन् उक्तवान्। स्वच्छताकर्मचारिणः अस्माभिः प्रेम कर्तव्यः इति अपि सः अवदत्। तेषां सहकार्यं कर्तव्यं यथा तेषु कार्यप्रति सकारात्मका धारणा वर्धते। सः अवदत् यत् स्वयं सेवकाः राष्ट्रियसेवायोजनायाः अन्तर्गतं स्वसेवाम् स्वतन्त्रतया दातव्याः। स्वयंसेवकानां उपरि महत् दायित्वम् अस्ति। कुलपतिः अवदत् यत् स्वयंसेविकाः केवलं शैक्षणिककार्यक्रमेषु एव सीमिताः न भवेयुः, परन्तु एतदतिरिक्तं समाजस्य हिताय विविधस्तरयोः मिलित्वा कार्यं कर्तुं आवश्यकता वर्तते। सेवा कठिनं कार्यम् इति सः अवदत्। अतः राष्ट्रसेवायोजनायाः कार्येषु पूर्णभक्तिपूर्वकं भागं गृहीत्वा समाजस्य जनान् सम्मिलितुम् आह्वानं कृतवान्। उपर्युक्तसूचनाः दत्त्वा पी. आर. ओ. निशिकान्तः अवदत् यत् विश्वविद्यालयस्य कार्यक्रमसमन्वयकः डॉ. सुधीरकुमार झाः अवदत् यत् राष्ट्रियसेवायोजनायाः प्राथमिकम् उद्देश्यं छात्रयुवानां मध्ये व्यक्तित्वस्य विकासः, स्वैच्छिकसामुदायिकसेवाद्वारा राष्ट्रस्य कृते जागरूकतां जनयितुं च अस्ति। शारीरिकरूपेण, मानसिकरूपेण, सामाजिकरूपेण, आध्यात्मिकरूपेण च पूर्णतया स्वस्थः भवितुम् उत्तमः स्वास्थ्यः भवति यदा जीवने शारीरिक-मानसिक-सामाजिक-तत्त्वानां सन्तुलनं भवति तदा अस्माकं गुणवत्ता वर्धते यत् अस्माकं जीवनं सुखदं करोति।

भोजनं संगीतं च

पाकं कुर्वन्, भोजनं कुर्वन्, भोजनानन्तरं च गृहे १ घण्टा यावत् 'मृदु' संगीतं वादयन्तु। अत्र वयं सङ्गीतं, डीजे इति न इच्छामः। भक्तिगीतानि, सुगमसङ्गीतं, शास्त्रीयसङ्गीतं, वाद्यस्य शान्तध्वनिः पर्याप्तः। सः किं करिष्यति?? रोगी इत्यस्य प्रश्नः! मासद्वयं यावत् अविफलं कृत्वा स्वयमेव कथयतु। चिकित्साकस्य उत्तरम्! सङ्गीत-ध्वनिः अस्माकं शरीरस्य दोषावस्थायाः च 'प्रत्यक्षः' सम्बन्धः अस्ति। तस्मिन् विषये पञ्चेन्द्रियेषु कर्णस्य शरीरदोषसन्तुलनेन, बाह्यघटनानां प्रति शरीरस्य प्रतिक्रियायाः च निकटसम्बन्धः भवति। प्रकाशस्य शब्दस्य च वेगः महती अस्ति। यदि कतिपयानि माइलदूरे विद्युत् प्रहरति तर्हि वयं प्राणानां भयं कुर्मः। यदि कोऽपि गृहे उच्चैः वदति तर्हि शिरोवेदना भवति इत्यादि! पूर्वं यदा विवाहः संस्कारः आसीत्, न तु घटना, तदा बिस्मिल्लाहसाहेबस्य शहनाई अस्माकं स्वागतं करोति स्म। अधुना योयो वा बादशाहः, डीजे वा ड्रम स्ववाड वा भवतः स्वागतं करोति। शान्तितः अधिकः कोलाहलः। एतस्य कः अर्थः? मूलप्रयोजनस्य अवहेलना कृत्वा हृदयस्पन्दनं अकारणं वर्धते।



पहाड़ी गल्लां

हिमसंस्कृतवार्ता:



जान पछान

आए नेड़े बच्चयां रे इम्तहान, लगे बढ़ाने हूण गुरुआं ने जान पछाण, पहले जे गुरु कुछ बोलां थे ता बहसने जो हुई रेयां थे तयार, इम्तहान क्या आए नेड़े, हूण लगया आऊंने गुरुआं पर बड़ा प्यार, सारा साल ता पढ़े नी, खेलियां गेमां मोबाईला पर सटा सट, हूण इम्तहाना रे टाइम लगे पढ़ने फटा फट, हूण जे कुछ समझ नी आए,ता गूगल चाचे ते पूछा ए समस्या रा हल, एडा बोलाएं खरे हुई जाओ पेपर, ने ठीक मिली जाओ असा जो फल, लगे लगाने मम्मी पपे जो हूण मस्का, नेट पैक लगाई देवो, गेमा रा नी असा जो आ हूण पढ़ाईआ रा चस्का,

लगे दोस्तां दो बोलने हूण, करी दे आरा तू ही कुछ मदाद, जे पेपर ठीक नी हुए, ता घरा च हुई जाना दंगा फसाद, ठीक गलां दे थे गुरुजी, थोड़ा थोड़ा ई पढ़ी करा चाहे बच्चयो, से जे रोज पढ़ाएं स्कूला, कालेजा, बेड़ा पार ताएँ ए हूना, जे सोची समझी ने बदलगे किताबां रेयां पेजा, खूब सारा पढ़ो,ते करो अपना बेड़ा हूण पार, इम्तहाना ते नी लगाना डर,हुई जानी फेरी तुहाड़ी जय जय कार।

लेखक परिचयः

डॉ. जय महलवाल

गांव वेकल तहसील घुमारवीं जिला बिलासपुर हिमाचल प्रदेश,पिन 174026 दूरभाष 941835346

१. पाकं कुर्वन् दूरभाषेण वार्तालापः।
२. भोजनं कुर्वन् दूरभाषेण वार्तालापः- चलचित्रं दृष्ट्वा टीवीं दृष्ट्वा ईमेल-पत्राणि पश्यन् इत्यादयः।
३. भोजनं कुर्वन् विवादः/ उच्चैः वार्तालापः, पुरतः भोजनस्य विषये दुर्भाषणम्।
४. वार्तालापं कुर्वन् भोजनं कुर्वन्।
५. भोजनानन्तरं कार्यालयकार्यं/ गृहकार्यं/ बहिः गमनम् इत्यादि। तेषु पञ्चप्रकारेषु वयं कुत्रचित् उपविष्टाः स्मः। प्रतिदिनं चतुर्तृणान् खादितुं प्रियते स्म, उपविश्य चतुःतृणान् रणक्षेत्रे खादति स्म। शिरः शान्तं न भवति। भोजने ध्यानं नास्ति। न जिह्वानियन्त्रणम्। अयं समूहः यः रोगं सृजति! सङ्गीतं ध्वनिमाश्रितम् अस्ति। अग्निवायुसंयोगेन यः शब्दः उत्पन्नः सः 'नादः' इति उच्यते। अस्माकं हृदये २२ नाड्यः सन्ति इति विश्वासः अस्ति। एषा सक्रियनाडी हृदयं शरीरं च चालयति। अस्य आधारेण सङ्गीते २२ श्रुतयः विचार्यन्ते। एते एकस्य उपरि अन्यस्य द्वादशस्वराः द्वाविंशतिश्रुतिभ्यः। भारतीयसङ्गीतस्य सप्तसु मुख्यस्वरेषु शड्जः पञ्चमं च अपरिवर्तनीयौ स्तः। ऋषभः, गान्धारः, धैवतः, निषादः च शुद्धः मृदुः इति द्वयोः परिवर्तनशीलयोः रूपयोः व्यज्यते, मध्यमं तु शुद्धं तीव्रं च व्यज्यते। तथैव हिन्दुस्तानीसङ्गीतस्य मूलसप्तकानि यथा- षष्ठिः (सा), कोमल ऋषभः (रे), शुद्ध ऋषभः (रे), कोमलगान्धारः (ग), शुद्धगान्धारः (ग), शुद्धमाध्यमः (म), तीव्रमाध्यमः (म), पञ्चम (प),

सौम्य धैवतः (ध), शुद्ध दिव्यता (ध), कोमल निषादः (नी), शुद्ध निषादः षड्जः च (सा)। षड्जः सूर्यः यः षट् स्वरान् जनयति। श्रवणाङ्गद्वारा श्रूयते ब्रह्मरन्ध्रं यः शब्दः सः श्रुतिः इति कथ्यते।
त्रयः सप्तकाः - मन्द सप्तकः - हृदयात् ध्वनिः मध्य सप्तक - कण्ठात् ध्वनिः तार सप्तक - नाभितः ब्रह्म रन्ध्रं याति शब्दः। अस्माकं दोषाणां स्थितिः परिवर्तते। प्रातःकाले कासः वर्धते। पित्तः अपराह्णे वर्धते वटः रात्रौ वर्धते। रागवर्गीकरणस्य अन्यः विधिः कालनिर्भरः रागः। भारतीयसङ्गीतस्य परम्परानुसारं कस्मिंश्चित् काले कस्मिंश्चित् रागः करणीयः इति संकेतः अस्ति। एतदर्थं रे, धः, शुद्धरागाः, रे, धः, मृदुरागाः, सा, निः, मृदुरागाः इति त्रयः वर्गाः विचार्यन्ते। अस्मिन् शुद्ध-मध्यमतीव्रमाध्यमयुक्ताः रागाः समयानुसारं प्रातः ४ तः ७ पर्यन्तं अपराह्णे ४ तः ७ पर्यन्तं च प्रायः गोधूलिसमये गायन्ति। प्रातः ७ वादनतः १० वादनपर्यन्तम् अन्यः समयविभागः सायं ७ तः १० वादनपर्यन्तं भवति। रात्रौ १० वादनतः सायं ४ वादनपर्यन्तम् तृतीयविभागः अस्ति। शरीरे दोषाणां सन्तुलनसामर्थ्यं अस्मिन् रागे, संगीते अस्ति। वयं सर्वदा उत्तेजकं सङ्गीतं श्रोतुम् अभ्यस्ताः स्मः। सत्यं यत् शरीरं कतिपयेषु शब्देषु प्रतिक्रियां करोति। यस्मिन् वातावरणे वयं खादामः तस्मात् अधिकं महत्त्वपूर्णं यत् वयं किं खादामः! उपर्युक्तं सङ्गीतं अस्माकं मनोवृत्तिं स्थिरं करोति। अस्मान् यत् कुर्मः तस्मिन् एकाग्रतां स्थापयितुं साहाय्यं करोति। ते अस्माभिः खादितस्य पाचने सहायकाः भवन्ति। मया अवलोकितं यत् क्राइम पेट्रोल इत्येतत् दृष्ट्वा भोजनार्थिनः आक्रामकाः भवन्ति! इति चिकित्सकः! यदि कश्चित् एतत् न विश्वसिति तर्हि मासद्वयं यावत् एतत् प्रयतस्व। पाकं, भोजनं, रोगिणां परीक्षणं कुर्वन् गीतरामायणं, मनाचे श्लोक, शास्त्रीयं इत्यादीनि शृणोमि - संकलितम् अनुदितं च सुधा साठ्ये मुंबई।



सुधा साठ्ये, मुंबई